C/2024/6340

7.11.2024

P9_TA(2024)0076

Hlbtiq-henkilöiden tasa-arvoa koskevan EU:n strategian 2020–2025 täytäntöönpano

Euroopan parlamentin päätöslauselma 8. helmikuuta 2024 hlbtiq-henkilöiden tasa-arvoa koskevan EU:n strategian 2020–2025 täytäntöönpanosta (2023/2082(INI))

(C/2024/6340)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan,

— ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 2 artiklan,

— ottaa huomioon Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja siihen liittyvän Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön,

— ottaa huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön,

— ottaa huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen asiassa C-673/16 5. kesäkuuta 2018 antaman tuomion,

— ottaa huomioon ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen,

— ottaa huomioon naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen eli Istanbulin yleissopimuksen, jonka Euroopan unioni ratifioi 28. kesäkuuta 2023,

— ottaa huomioon YK:n yleissopimuksen lapsen oikeuksista, YK:n yleissopimuksen kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamisesta, YK:n yleissopimuksen rotusyrjinnän poistamisesta ja YK:n yleissopimuksen vammaisten henkilöiden oikeuksista,

— ottaa huomioon Yogyakartan periaatteet ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden soveltamisesta seksuaaliseen suuntautumiseen, sukupuoli-identiteettiin, sukupuolen ilmaisuun ja sukupuolitettuihin kehon piirteisiin,

— ottaa huomioon 12. marraskuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Tasa-arvon unioni: hlbtiq-henkilöiden tasa-arvoa koskeva strategia 2020–2025” (COM(2020)0698),

— ottaa huomioon 14. syyskuuta 2021 antamansa päätöslauselman hlbtiq-henkilöiden oikeuksista EU:ssa ([1]),

— ottaa huomioon hlbtiq-henkilöiden tasa-arvoa koskevan EU:n strategian 2020–2025 täytäntöönpanoa koskevan komission edistymiskertomuksen,

— ottaa huomioon 11. maaliskuuta 2021 antamansa päätöslauselman EU:n julistamisesta hlbtiq-vapauden alueeksi ([2]),

— ottaa huomioon 17. syyskuuta 2020 antamansa päätöslauselman ehdotuksesta neuvoston päätökseksi sen toteamisesta, että on olemassa selvä vaara, että Puolan tasavalta loukkaa vakavasti oikeusvaltioperiaatetta ([3]),,

— ottaa huomioon 8. heinäkuuta 2021 antamansa päätöslauselman Unkarin parlamentin hyväksymistä lakimuutoksista johtuvista EU:n oikeuden ja hlbtiq-kansalaisten oikeuksien loukkauksista Unkarissa ([4]),

— ottaa huomioon 20. lokakuuta 2022 antamansa päätöslauselman hlbtiq+-henkilöihin kohdistuvien viharikosten lisääntymisestä kaikkialla Euroopassa hiljattain Slovakiassa tapahtuneen homofobisen murhan valossa ([5]),

— ottaa huomioon 20. huhtikuuta 2023 antamansa päätöslauselman yleismaailmallisesta rangaistavuuden poistamisesta homoseksuaalisuudelta Ugandan viimeaikaisten tapahtumien valossa ([6]),

([1]) EUVL C 117, 11.3.2022, s. 2.
([2]) EUVL C 474, 24.11.2021, s. 140.
([3]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0225.
([4]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0362.
([5]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2022)0372.
([6]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2023)0120.

— ottaa huomioon 7. joulukuuta 2022 annetun komission ehdotuksen neuvoston asetukseksi toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä vanhemmuusasioissa sekä eurooppalaisen vanhemmuustodistuksen käyttöönotosta (COM(2022)0695),

— ottaa huomioon joulukuussa 2023 julkaistun parlamentin tutkimuspalvelujen pääosaston tutkimuksen ”The LGBTIQ Equality Strategy 2020-2025 – Implementation overview” ([7]),

— ottaa huomioon komission vuonna 2022 laatimat hlbtiq-henkilöiden tasa-arvon edistämiseen tähtääviä strategioita ja toimintasuunnitelmia koskevat EU:n suuntaviivat,

— ottaa huomioon pyynnöstä rekisteröidä eurooppalainen kansalaisaloite ”Kielto eheytyshoidoille Euroopan unionissa” Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/788 mukaisesti 24. tammikuuta 2024 annetun komission täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2024/442 ([8]);

— ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan sekä valiokunta-aloitteisten mietintöjen laatimista koskevasta lupamenettelystä 12. joulukuuta 2002 tehdyn puheenjohtajakokouksen päätöksen 1 artiklan 1 kohdan e alakohdan ja liitteen 3,

— ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön (A9-0030/2024),

A. toteaa, että hlbtiq+-henkilöiden oikeudet ovat perusoikeuksia ja että oikeusvaltioperiaatteen ja demokratian keskinäinen valvonta jäsenvaltioissa on ratkaisevan tärkeää hlbtiq-henkilöiden oikeuksien suojelemiseksi; ottaa huomioon, että hlbtiq+-henkilöiden turvallisuus ja ihmisarvo ovat osa meidän kaikkien turvallisuutta ja ihmisarvoa;

B. ottaa huomioon, että oikeus yhdenvertaiseen kohteluun ja syrjimättömyyteen on perussopimuksissa ja perusoikeuskirjassa vahvistettu perusoikeus ja sitä olisi kunnioitettava kaikilta osin;

C. huomauttaa, että tasa-arvo ja vähemmistöjen suojelu kuuluvat SEU-sopimuksen 2 artiklassa vahvistettuihin EU:n arvoihin;

D. ottaa huomioon, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 21 artiklassa määrätään, että jokaisella unionin kansalaisella on oikeus liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella;

E. ottaa huomioon, että kaikki jäsenvaltiot ovat hyväksyneet perusoikeuksien kunnioittamista, takaamista, suojelemista ja noudattamista koskevia kansainvälisen oikeuden ja EU:n perussopimusten mukaisia velvoitteita ja velvollisuuksia;

F. toteaa, että hlbtiq+-henkilöiden oikeuksien suojelussa ja edistämisessä on edistytty joissakin jäsenvaltioissa;

G. ottaa huomioon, että todelliseen tai oletettuun seksuaaliseen suuntautumiseen, sukupuoli-identiteettiin, sukupuolen ilmaisuun ja sukupuolitettuihin kehon piirteisiin (SOGIESC) perustuvaa syrjintää esiintyy edelleen kaikkialla EU:ssa;

H. ottaa huomioon, että kehitys joissakin jäsenvaltioissa on osoittanut, että edistymistä hlbtiq+-oikeuksien alalla ei voida pitää itsestäänselvyytenä;

I. ottaa huomioon, että vuonna 2022 komissio yhdessä parlamentin ja 15 jäsenvaltion kanssa haastoi Unkarin Euroopan unionin tuomioistuimeen hlbtiq-henkilöiden oikeuksien loukkauksista;

J. katsoo, että Latvian olisi liityttävä syrjimättömyyttä, tasa-arvoa ja monimuotoisuutta käsittelevän korkean tason työryhmän alaisuuteen perustettuun hlbtiq-henkilöiden tasa-arvoa käsittelevään alaryhmään – viimeisenä jäsenvaltiona Kyproksen ilmaistua äskettäin kiinnostuksensa – tavoitteena tehostaa hlbtiq-henkilöiden tasa-arvoa koskevan strategian täytäntöönpanoa kaikissa jäsenvaltioissa;

K. huomauttaa, että parlamentti on mitä jyrkimmin sanakääntein tuominnut hlbtiq+-henkilöihin kohdistuvat syrjivät lait, politiikkatoimet ja käytännöt, kuten Ugandassa hyväksytyn homoseksuaalisuuden vastaisen lakiesityksen;

L. toteaa, että Venäjän ylin tuomioistuin kielsi 30. marraskuuta 2023 ”kansainvälisen hlbt-liikkeen” julistaen sen äärijärjestöksi; katsoo, että tämä päätös on ankara hyökkäys hlbtiq+-henkilöitä ja hlbtiq+-henkilöiden ihmisoikeuksien puolustajia vastaan Venäjällä ja sillä on vakava vaikutus heidän tilanteeseensa; ottaa huomioon, että hlbtiq+-henkilöt Kiinassa ovat joutuneet kokemaan lisääntyvää häirintää ja sensuuria, myös verkossa;

M. ottaa huomioon, että International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Associationin Euroopan-kattojärjestön (ILGA-Europe) vuoden 2023 vuosikatsauksessa on dokumentoitu eniten hlbtiq+-henkilöihin kohdistuvia väkivallantekoja 12 vuoteen;

([7]) Tutkimus ”The LGBTIQ+ Equality Strategy 2020-2025 – Implementation overview”, Euroopan parlamentti, parlamentin tutkimuspalvelujen pääosasto, 2023.

([8]) EUVL L, 2024/442, 5.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/442/oj

N. ottaa huomioon, että lisääntynyt oikeuksien vastainen retoriikka, jota myös vaaleilla valitut poliitikot ovat käyttäneet, on osaltaan ollut luomassa hlbtiq+-henkilöille ja heidän oikeuksiaan ajaville henkilöille vihamielistä ympäristöä;

O. ottaa huomioon, että hlbtiq+-henkilöille turvallisten, vapaiden ja osallistavien yhteiskuntien rakentaminen edellyttää puuttumista syrjinnän, syrjäytymisen ja väkivallan moniperusteisiin ja risteäviin ilmentymiin;

P. toteaa, että hlbtiq+-henkilöt kohtaavat syrjintää ja väkivaltaa kaikkialla maailmassa;

Q. ottaa huomioon, että Euroopan unioni on sitoutunut edistämään ja suojelemaan hlbtiq+-henkilöiden oikeuksia maailmanlaajuisesti;

R. toteaa, että kaikki vihan ja suvaitsemattomuuden muodot ja ilmentymät, myös vihapuhe ja viharikokset, ovat ristiriidassa SEU-sopimuksen 2 artiklassa vahvistettujen ihmisarvoa, vapautta, demokratiaa, tasa-arvoa, oikeusvaltiota ja ihmisoikeuksien kunnioittamista koskevien EU:n arvojen kanssa;

S. ottaa huomioon, että niin kutsutut eheytyshoidot voivat perustua erilaisiin menetelmiin, kuten sähköiskuihin, hormonien ottamiseen tai manausriitteihin, joissa on käytännössä kyse kidutuksesta; toteaa, että arvioiden mukaan kaksi prosenttia hlbtiq+-henkilöistä EU:ssa on tosiasiassa altistunut tällaisille ”eheytyshoidoille” ja viidelle prosentille on tarjottu eheytystä, joskin todelliset luvut saattavat olla paljon suurempia;

T. ottaa huomioon, että eurooppalainen kansalaisaloite ”Kielto eheytyshoidoille Euroopan unionissa” toimitettiin komissiolle 27. marraskuuta 2023; toteaa, että siinä kehotetaan EU:ta toteuttamaan toimia, joilla ehdotetaan hlbtiq +-henkilöille suunnattujen eheytyshoitojen sitovaa oikeudellista kieltoa Euroopan unionissa; ottaa huomioon, että komissio rekisteröi tämän eurooppalaisen kansalaisaloitteen kaikilta osin 21. tammikuuta 2024;

Keskeiset päätelmät

1. suhtautuu myönteisesti komission 12. marraskuuta 2020 julkaisemaan hlbtiq-henkilöiden tasa-arvoa koskevaan strategiaan 2020–2025 (COM(2020)0698) ja sen äskettäiseen edistymiskertomukseen strategian täytäntöönpanosta; panee merkille komission sitoumuksen tukea jäsenvaltioita strategian täytäntöönpanossa ja ilmaisee syvän huolensa eroavuuksista strategiaan liittyvässä avoimuudessa jäsenvaltioiden välillä; on tyytyväinen komission pyrkimyksiin edistää hlbtiq+-henkilöiden tasa-arvoa kaikilla strategiaan sisältyvillä aloilla; pitää valitettavana, että tiettyjä komission alun perin kaavailemia keskeisiä toimia ei ole tähän mennessä toteutettu;

2. panee merkille edistymisen hlbtiq-henkilöiden tasa-arvoa koskevan strategian 2020–2025 täytäntöönpanossa mutta korostaa, että hlbtiq+-henkilöiden todellinen tasa-arvo EU:ssa on vielä kaukana tämänhetkisestä todellisuudesta; on huolissaan hlbtiq+-henkilöiden syrjinnästä ja heihin kohdistuvasta väkivallasta EU:ssa sekä siitä, miten ne vaikuttavat heidän mahdollisuuksiinsa elää kaikilta osin vapaata ja ihmisarvoista elämää;

3. pitää valitettavana, ettei horisontaalisen syrjinnän vastaisen direktiivin käsittely ole edennyt neuvostossa sitten vuoden 2008; katsoo, että komission tähän ehdotukseen tekemien mahdollisten päivitysten on perustuttava parlamentin kantaan, niissä on käsiteltävä risteävää syrjintää ja niillä on nimenomaisesti kiellettävä syrjintä minkä tahansa perusoikeuskirjassa lueteltujen perusteiden yhdistelmän perusteella; pahoittelee, että neuvosto on jättänyt nämä pyynnöt huomiotta, ja kehottaa neuvostoa sisällyttämään ne sen neuvotteluvaltuutukseen ja toteuttamaan kaikki tarvittavat toimet syrjinnän torjumiseksi EU:ssa;

4. kehottaa sisällyttämään kaikki seksuaaliseen suuntautumiseen, sukupuoli-identiteettiin, sukupuolen ilmaisuun ja sukupuolitettuihin kehon piirteisiin liittyvät perusteet EU:n syrjinnän vastaiseen lainsäädäntöön tavalla, joka perustuu seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen perusteiden laajaan tulkintaan sekä perussopimuksissa vahvistettuun naisten ja miesten tasa-arvon periaatteeseen; toteaa, että näin varmistetaan oikeusvarmuus ja hlbtiq+-henkilöiden suojelun kattavuus;

5. korostaa, että asunnottomuus, köyhyys ja sosioekonominen syrjäytyminen koskettavat suhteettomasti hlbtiq +-henkilöitä; ilmaisee huolensa covid-19-pandemian sekä elinkustannus- ja asuntokriisin vaikutuksista hlbtiq +-henkilöiden elämään; toistaa, että asuminen on perusoikeus;

6. pitää valitettavana, että huolimatta EU:n lainsäädännöstä, jolla kielletään seksuaaliseen suuntautumiseen perustuva syrjintä työssä ja ammatissa, hlbtiq+-henkilöt kohtaavat edelleen esteitä työn, erityisesti ihmisarvoisten työpaikkojen, saannissa; on sitä mieltä, että hlbtiq+-henkilöiden oikeudet ovat työntekijöiden oikeuksia;

7. korostaa, että todelliseen tai oletettuun seksuaaliseen suuntautumiseen, sukupuoli-identiteettiin, sukupuolen ilmaisuun ja sukupuoleen perustuvalla syrjinnällä on yhä merkittävä vaikutus hlbtiq+-henkilöiden fyysiseen, psyykkiseen ja seksuaaliseen terveyteen ja hyvinvointiin; pitää valitettavana, että hlbtiq+-henkilöt kohtaavat edelleen syrjintää terveydenhuollon saatavuudessa; korostaa, että pääsy terveydenhuoltoon olisi tarjottava yleisenä, oikea-aikaisena ja esteettömänä julkisena palveluna;

8. korostaa, että kaikissa jäsenvaltioissa tarvitaan osallistavaa ja turvallista koulutusta hlbtiq+-henkilöille, erityisesti hlbtiq+-nuorille;

9. pitää valitettavana, että hlbtiq+-henkilöitä syrjitään edelleen joissakin jäsenvaltioissa sosiaalisen suojelun, sosiaaliturvan, tavaroiden ja muiden alojen tai palvelujen saatavuuden osalta;

10. pitää valitettavana, että ikääntyneet hlbtiq+-henkilöt kärsivät erityisesti hlbtiq+-henkilöiden oikeuksien puuttumisesta, mikä pahentaa entisestään sosiaalisen eristyneisyyden tunnetta ja esteitä keskeisten palvelujen saatavuudessa; korostaa, että ikääntynyt hlbtiq+-väestö sivuutetaan usein julkisten politiikkatoimien ja hankkeiden suunnittelussa, myös hlbtiq+-henkilöille räätälöidyissä hankkeissa; korostaa, että köyhyys ja kunnollisten asuntojen ja asianmukaisten hoivaverkostojen saatavuuden puute vaikuttavat suhteettomasti ikääntyneeseen hlbtiq+-väestöön; korostaa, että EU:n hlbtiq-vapauden alueella ei saa jättää ketään jälkeen;

11. korostaa, että hlbtiq+-henkilöiden hoivapalveluissa on aina varmistettava palveluja saavien henkilöiden ihmisarvo, riippumattomuus, itsemääräämisoikeus, hyvinvointi ja osallistuminen sosiaaliseen elämään, mukaan lukien mahdollisuus kotihoitoon ja yhteisöllisiin palveluihin;

12. panee merkille, että hlbtiq+-henkilöt kohtaavat maaseudulla, reuna-alueilla ja syrjäisimmillä alueilla erityisiä haasteita ja esteitä keskeisten palvelujen saatavuudessa;

13. ilmaisee syvän huolensa niiden hlbtiq+-henkilöiden puolesta, joiden täytyy käyttää oikeuttaan hakea turvapaikkaa Euroopan unionissa; on huolissaan siitä, että transihmiset ja intersukupuoliset henkilöt kohtaavat lisäesteitä turvapaikanhakuprosessissa; korostaa, että on tärkeää ottaa huomioon hlbtiq+-henkilöiden tilanne unionin turvapaikka- ja muuttoliikepolitiikan suunnittelussa;

14. ilmaisee syvän huolensa hlbtiq+-henkilöihin kohdistuvan vihapuheen, viharikosten ja väkivallan lisääntymisestä, myös verkkoalustoilla, joilla se voi johtaa siihen, että hlbtiq+-sisältöä katsovien henkilöiden oikeuksia yksityisyyteen loukataan; muistuttaa, että tarvitaan ennaltaehkäisevää ja suojelevaa julkista toimintapolitiikkaa, joka koskee hlbtiq +-henkilöihin kohdistuvaa ennakkoasenteisiin liittyvää vihapuhetta, viharikoksia ja väkivaltaa; myöntää, että osa hlbtiq +-henkilöihin kohdistuvista vihapuhetapauksista ja rikoksista jää ilmoittamatta siksi, etteivät ihmiset luota siihen, että viranomaiset voivat puuttua tällaisiin rikoksiin;

15. tuomitsee sen, että äärioikeistolaisten poliittisten voimien nousu on toiminut kimmokkeena hlbtiq+-henkilöihin ja hlbtiq+-kansalaisjärjestöihin ja -aktivisteihin kohdistuvan leimaamisen, häirinnän, väkivallan ja vainon lisääntymiseen; tuomitsee hlbtiq+-yhteisön lisääntyvän syyllistämisen sekä sen, että hlbtiq+-oikeuksien edistäminen nimetään haitallisesti ”ideologiaksi”;

16. korostaa, että EU:n on puututtava hlbtiq+-henkilöiden tilanteeseen ehdokasmaiden kanssa käytävissä virallisissa neuvotteluissa ja tuettava kaikkia laajentumismaita lainsäädännön puutteiden korjaamisessa ja hlbtiq+-henkilöiden perusoikeuksien turvaamisessa;

17. katsoo, että EU:n on omaksuttava yhteinen lähestymistapa samaa sukupuolta olevien avioliittojen ja parisuhteiden sekä sateenkaarivanhempien, myös transvanhempien, oikeudelliseen tunnustamiseen ja sukupuolen oikeudelliseen tunnustamiseen, jotta varmistetaan lapsen etu Euroopan unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti;

18. korostaa transihmisten sekä muunsukupuolisten ja intersukupuolisten henkilöiden EU:ssa kohtaamia haasteita, erityisesti heidän sosioekonomisen ja sosiodemografisen asemansa osalta; korostaa, että sukupuolen oikeudellista tunnustamista koskevien menettelyjen puuttuminen tai esteet niihin pääsyssä jäsenvaltioissa loukkaavat transihmisten sekä muunsukupuolisten ja intersukupuolisten henkilöiden oikeuksia ja haittaavat heidän pyrkimyksiään kaikkialla unionissa;

19. katsoo, että sateenkaariperheillä on oltava oikeus vapaaseen liikkuvuuteen EU:ssa ja että sateenkaariperheiden lapsia ei saisi syrjiä EU:n kansalaisuuden saamisessa;

20. ilmaisee huolensa siitä, että kasvontunnistus- ja profilointiteknologia voi aiheuttaa suurempia riskejä hlbtiq +-henkilöille, erityisesti transihmisille sekä muunsukupuolisille ja intersukupuolisille henkilöille;

21. pitää valitettavana, että johdonmukainen yleiskuva strategiaa tukevista eri ohjelmista hlbtiq+-henkilöiden tasa-arvoa varten myönnettävästä EU:n rahoituksesta puuttuu;

22. korostaa, että komission on kiireellisesti varmistettava hlbtiq+-henkilöiden ihmisoikeuksien parissa työskentelevien kansalaisyhteiskunnan järjestöjen rahoituksen saanti unionissa ja kolmansissa maissa; toteaa, että riittävä ja joustava rahoitus hlbtiq+-henkilöiden oikeuksia ajaville kansalaisjärjestöille on välttämätön mahdollistava edellytys hlbtiq +-henkilöiden oikeuksien suojelulle ja edistämiselle Euroopan unionissa ja kolmansissa maissa;

23. suhtautuu myönteisesti EU:n aloitteisiin, joilla pyritään suojelemaan hlbtiq+-henkilöiden ihmisoikeuksien puolustajia ja helpottamaan heidän työtään perusoikeuksien puolustamiseksi; korostaa, että EU:n on jatkossakin puututtava hlbtiq+-henkilöiden ihmisoikeuksien puolustajien leimaamiseen, pelotteluun ja häirintään kaikkialla maailmassa: suhtautuu myönteisesti komission tukeen hlbtiq+-aktivisteille Ukrainassa erityisesti ”suorahankintaa” koskevan toimintatavan kautta Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen ja hyökkäyssodan alusta lähtien;

24. muistuttaa, että EU:n humanitaarisessa avussa olisi otettava huomioon sukupuoli-, ikä-, suojelu- ja hlbtiq +-näkökulma ja että siinä olisi otettava huomioon intersektionaalisuus monialaisena periaatteena ja sen olisi oltava humanitaaristen periaatteiden mukaista;

25. korostaa, että EU ei saa jättää ketään jälkeen perusoikeuksien suojelussa;

Suositukset

26. kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita varmistamaan hlbtiq+-henkilöiden oikeuksien aidon valtavirtaistamisen kaikkiin EU:n toimintapolitiikkoihin; peräänkuuluttaa politiikkatoimia, jotka kattavat moniperusteiseen ja risteävään syrjintään liittyvät perusteet, jotka voivat perustua muiden muassa sosioekonomiseen asemaan, ikään, rotuun, uskontoon, todelliseen tai oletettuun seksuaaliseen suuntautumiseen, sukupuoli-identiteettiin, sukupuolen ilmaisuun ja sukupuolitettuihin kehon piirteisiin tai vammaisuuteen; kehottaa ottamaan toimintapolitiikoissa huomioon maaseudun, reuna-alueiden ja syrjäisimpien alueiden erityisolosuhteet;

27. kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita sisällyttämään SOGIESC-perusteet EU:n syrjinnän vastaisessa lainsäädännössä huomioon otettaviin perusteisiin noudattaen parlamentin valtuutusta, joka koskee ehdotusta direktiiviksi tasa-arvoelimiä koskevista normeista ([9]);

28. kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita ottamaan hlbtiq+-henkilöt mukaan päätöksentekoon, erityisesti sosioekonomisten ja asunto- ja koulutuspoliittisten toimien suunnitteluun ja täytäntöönpanoon; kehottaa jäsenvaltioita puuttumaan elinkustannus- ja asuntokriisiin muun muassa määrittelemällä erityisiä toimenpiteitä hlbtiq+-henkilöille;

29. kehottaa jäsenvaltioita panemaan yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevan direktiivin asianmukaisesti täytäntöön;

30. suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen asetukseksi toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä vanhemmuusasioissa sekä eurooppalaisen vanhemmuustodistuksen käyttöönotosta kaikkien lasten oikeuksien suojelemiseksi varmistamalla, että yhdessä jäsenvaltiossa syntyneet vanhemmuussuhteet, mukaan lukien erityisesti samaa sukupuolta olevat vanhemmat, tunnustetaan kaikissa EU:n jäsenvaltioissa; pyytää komissiota tutkimaan perussopimusten muiden oikeusperustojen, erityisesti SEUT-sopimuksen 19 ja 21 artiklan, mahdollisuuksia varmistaa, että kaikki jäsenvaltiot tunnustavat täysimääräisesti ja ehdoitta hlbtiq +-henkilöiden avioliitot, parisuhteet, vanhemmuuden ja perhe-elämän ilman syrjintää ja vapaan liikkuvuuden esteitä;

31. suhtautuu myönteisesti komission 15. heinäkuuta 2021 tekemään päätökseen käynnistää oikeustoimet jäsenvaltioita vastaan hlbtiq+-henkilöiden perusoikeuksien loukkauksista; kehottaa komissiota jatkossakin seuraamaan tiiviisti EU:n lainsäädännön täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa ja käynnistämään rikkomusmenettelyjä tapauksissa, joissa hlbtiq+-henkilöiden perusoikeuksia on loukattu SEU-sopimuksen 2 artiklan, perusoikeuskirjan tai soveltuvin osin johdetun oikeuden nojalla; kehottaa komissiota turvautumaan järjestelmällisesti nopeutettuihin menettelyihin ja välitoimia koskeviin hakemuksiin Euroopan unionin tuomioistuimessa;

32. kehottaa komissiota varmistamaan, että jäsenvaltiot noudattavat Euroopan unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioita, puuttumalla noudattamatta jättämistä koskeviin tapauksiin SEUT-sopimuksen 260 artiklan 2 kohdan ja oikeusvaltioperiaatetta koskevasta ehdollisuudesta annetun asetuksen mukaisilla kanteilla, erityisesti kun on kyse hlbtiq+-henkilöistä ja sateenkaariperheistä, jotka ylittävät rajan EU:n sisällä;

([9]) Komission ehdotus, annettu 7. joulukuuta 2022, tasa-arvoelimiä koskevista normeista naisten ja miesten yhdenvertaiseen kohteluun ja yhtäläisiin mahdollisuuksiin työssä ja ammatissa liittyvissä asioissa sekä direktiivin 2006/54/EY 20 artiklan ja direktiivin 2010/41/EU 11 artiklan kumoamisesta (COM(2022)0688).

33. kehottaa kaikkia jäsenvaltioita noudattamaan hlbtiq-henkilöiden tasa-arvon edistämiseen tähtääviä strategioita ja toimintasuunnitelmia koskevia suuntaviivoja ([10]), jotka hlbtiq-henkilöiden tasa-arvoa käsittelevä alaryhmä on laatinut;

34. kehottaa jäsenvaltioita laajentamaan terveydenhuoltopalvelujen kattavuutta, jotta hlbtiq+-henkilöt voivat hakea erityistä hoitoa, seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -teknologia mukaan lukien; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita hyväksymään toimenpiteitä hlbtiq+-henkilöiden syrjinnän torjumiseksi terveydenhuoltoalalla;

35. kehottaa jäsenvaltioita lisäämään rahoitusta sukupuolistuneen väkivallan uhreille tarkoitettujen palvelujen tarjoamiseen sekä siihen, että niillä voidaan tukea hlbtiq+-uhreja, erityisesti hlbtiq+-naisia, heidän erityistarpeidensa ja kokemustensa mukaisesti;

36. muistuttaa tarpeesta varmistaa, että kasvontunnistus- ja profilointiteknologioita ohjaavat avoimuuden, selitettävyyden, oikeudenmukaisuuden ja vastuuvelvollisuuden periaatteet, jotta voidaan puuttua hlbtiq+-henkilöille aiheutuviin vinoumiin ja riskeihin;

37. kehottaa EU:ta myöntämään pääsyn turvapaikkamenettelyyn hlbtiq+-henkilöille, myös turvallisiksi luokitelluista kolmansista maista tuleville henkilöille;

38. kehottaa komissiota varmistamaan tuen hlbtiq+-henkilöiden tasa-arvolle turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston toimissa, kuten hlbtiq-henkilöiden tasa-arvoa koskevassa strategiassa 2020–2025 ilmoitettiin, ja sisällyttämään kyseisen tuen työohjelmaan 2023–2025;

39. kehottaa Euroopan unionin turvapaikkavirastoa viimeistelemään nopeasti käytännön ohjeistuksensa hakijoista SOGIESC-perusteiden yhteydessä ja jäsenvaltioita sen jälkeen noudattamaan tätä ohjeistusta;

40. kehottaa komissiota seuraamaan vaikutuksia ja rahoittamaan sukupuolten tasa-arvon vastaista liikettä tutkivia kansalaisjärjestöjä ja akateemisia hankkeita, jotta tähän ilmiöön voidaan puuttua tehokkaasti;

41. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita hyödyntämään kansalaisjärjestöjen ja akateemisten tutkijoiden empiiristä ja järjestelmällistä tietämystä suunnitellessaan politiikkatoimia ja ohjelmia, joilla tuetaan hlbtiq+-henkilöitä Euroopassa ja kaikkialla maailmassa;

42. kehottaa unionia ja jäsenvaltioita tunnustamaan tosiasiallisen tai oletetun seksuaalisen suuntautumisen, sukupuoli-identiteetin, sukupuolen ilmaisun ja sukupuolitetut kehon piirteet ennakkoasenteisiin liittyviksi perusteiksi; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita puuttumaan SOGIESC-perusteisiin liittyviin ennakkoasenteisiin perustuvaan vihapuheeseen, viharikoksiin ja väkivaltaan, myös verkossa; suhtautuu myönteisesti komission aloitteeseen laajentaa SEUT-sopimuksen 83 artiklan 1 kohdassa olevaa EU-rikosten luetteloa kattamaan vihapuhe ja viharikokset, jolloin voitaisiin säätää kaikissa EU:n jäsenvaltioissa sovellettavista rikosten ja seuraamusten määrittelyä koskevista vähimmäissäännöistä; korostaa tarvetta varmistaa EU:n vahvat rikosoikeudelliset toimet vihapuheen ja viharikosten suhteen; pitää erittäin valitettavana, että komission tiedonannon julkaisemisesta on kulunut lähes kaksi vuotta eikä neuvosto ole edistynyt sen osalta, vaikka se pystyikin nopeasti laajentamaan EU-rikosten luetteloa muihin tarkoituksiin; pahoittelee tällaista toimimatta jättämistä vihapuheen ja viharikosten lisääntymisen vuoksi; kehottaa jälleen neuvostoa työskentelemään väsymättä yhteisymmärryksen aikaansaamiseksi, jotta komissio voi käynnistää menettelyn toisen vaiheen;

43. kehottaa komissiota viemään eteenpäin työohjelmaa, jolla lisätään tietoisuutta SOGIESC-perusteisiin liittyviin ennakkoasenteisiin perustuvista viharikoksista ja kannustetaan niistä ilmoittamiseen; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että poliisi- ja oikeusviranomaiset saavat koulutusta hlbtiq+-kysymyksistä, jotta he voivat tukea paremmin hlbtiq+-henkilöitä ja toteuttaa asianmukaisesti viharikostapauksia koskevia tutkinta- ja syytetoimia;

44. kehottaa komissiota tutkimaan EU:n oikeudellista kehystä ja mahdollisia keinoja, joita voitaisiin noudattaa eheytyshoitojen torjumiseksi ja kieltämiseksi EU:n tasolla, ja vaatimaan jäsenvaltioita kieltämään niin kutsutut eheytyshoidot SOGIESC-syiden perusteella;

([10]) Neuvoston direktiivi 2000/78/EY, annettu 27. marraskuuta 2000, yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista (EYVL L 303, 2.12.2000, s. 16).

45. pitää myönteisenä ensi askeleena sitä, että komissio on virallisesti rekisteröinyt eurooppalaisen kansalaisaloitteen ”Kielto eheytyshoidoille Euroopan unionissa”, sillä näin tunnustetaan Euroopan tasolla oikeudelliset perusteet toimia tässä asiassa; ilmaisee tukensa tälle kansalaisaloitteelle; kehottaa komissiota toteuttamaan toimia sen johdosta ja ehdottamaan säädöksiä perussopimusten ja kansalaisaloiteasetuksen ([11]) perusteella;

46. kehottaa kieltämään sukuelinten silpomisen, erityisesti intersukupuolisten henkilöiden ja naisten sukuelinten silpomisen;

47. kehottaa jäsenvaltioita jatkamaan parhaiden käytäntöjen vaihtoa intersukupuolisten lasten perusoikeuksien turvaamiseksi;

48. kehottaa kieltämään pakkoabortit ja pakkosterilisaatiot; korostaa hlbtiq+-henkilöiden itsemääräämisoikeuden, autonomian sekä fyysisen ja psyykkisen terveyden merkitystä; korostaa, että parlamentin kanta ehdotukseen direktiiviksi naisiin kohdistuvan väkivallan ja lähisuhdeväkivallan torjumisesta sisältää naisten ja intersukupuolisten henkilöiden sukuelinten silpomisen sekä pakkosterilisaation lisäämisen EU-rikosten luetteloon;

49. kehottaa jäsenvaltioita tunnustamaan samaa sukupuolta olevien parien avioliiton ja vanhemmuuden EU:n oikeudesta johtuvien oikeuksien käyttämiseksi, kuten Euroopan unionin tuomioistuin edellyttää;

50. kehottaa jäsenvaltioita ottamaan käyttöön esteetöntä sukupuolen oikeudellista tunnustamista koskevaa lainsäädäntöä ja menettelyjä komission tuella;

51. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita edistämään turvallisia ja osallistavia ympäristöjä koulutuksen, kulttuurin ja urheilun aloilla sekä muilla aloilla;

52. kehottaa jäsenvaltioita toteuttamaan lisätoimia vammaisten hlbtiq+-henkilöiden yhdenvertaisten oikeuksien takaamiseksi tarjoamalla nimenomaista suojelua seksuaaliseen suuntautumiseen ja sukupuoli-identiteettiin perustuvaa syrjintää vastaan, mitä tarvitaan kaikilla elämänaloilla, kuten työllisyyden, asumisen, koulutuksen, julkisten tilojen ja luotonsaannin aloilla;

53. kehottaa jäsenvaltioita panemaan täytäntöön aiheesta ”Tie koulumenestykseen” annetut neuvoston suositukset ja erityisesti sisällyttämään niihin toimenpiteitä hlbtiq+-henkilöiden, erityisesti hlbtiq+-nuorten, syrjinnän torjumiseksi, jotta varmistetaan turvallinen ja osallistava koulutus;

54. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tehostamaan toimenpiteitä, joilla puututaan hlbtiq+-lasten ja -nuorten kiusaamiseen ja häirintään kouluissa, ja lisäämään tietoisuutta näistä tapauksista; korostaa, että tällaiset tilanteet vaikuttavat osaltaan sosiaaliseen syrjäytymiseen;

55. kehottaa komissiota laajentamaan Erasmus+ -rahoitusta aiheesta ”Hlbt+-henkilöiden tasa-arvon edistäminen” aktiivisilla viestintätoimilla yhteistyössä kansallisten viranomaisten kanssa;

56. kehottaa EU:ta toimimaan esimerkkinä ja ottamaan johtoaseman hlbtiq+-henkilöiden oikeuksien edistämisessä kaikkialla maailmassa syrjimättömyydestä ulkoisessa toiminnassa annettujen EU:n ihmisoikeussuuntaviivojen mukaisesti;

57. kehottaa komissiota nimittämään Euroopan ulkosuhdehallintoon (EUH) hlbtiq+-henkilöiden tasa-arvoa käsittelevän erityisedustajan, jotta varmistetaan hlbtiq-henkilöiden tasa-arvoa koskevan strategian 2020–2025 horisontaalinen täytäntöönpano ulkomailla;

58. ilmaisee huolensa hlbtiq+-henkilöiden oikeuksien tilasta maailmalla; kehottaa komissiota ja EUH:ta käyttämään kehityspolitiikkaa välineenä uudistusten toteuttamiseksi kehitysmaissa, puuttumaan takaiskuihin näiden oikeuksien tunnustamisessa ja suojelussa ja varmistamaan hlbtiq+-henkilöiden oikeudet;

59. kehottaa komissiota varmistamaan, että hlbtiq+-henkilöille annetaan tukea osana talousarvio- ja rahoitusvälineitä sekä laajempia kehitysapuohjelmia;

([11]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/788, annettu 17. huhtikuuta 2019, eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta (EUVL L 130, 17.5.2019, s. 55).

60. kehottaa komissiota tukemaan ehdokasmaita ja mahdollisia ehdokasmaita EU:n lainsäädännön täytäntöönpanossa, myös hlbtiq+-henkilöiden oikeuksien alalla, ja seuraamaan niiden edistymistä;

61. kehottaa komissiota parantamaan edelleen mahdollisuuksia myöntää uudelleen rahoitusta ja tarjoamaan joustavaa rahoitusta, jotta pienet ruohonjuuritason ihmisoikeuksien puolustajat ja muut hlbtiq+-henkilöiden oikeuksien edistämisen parissa toimivat kansalaisyhteiskunnan toimijat voivat saada tällaista rahoitusta unionissa ja kolmansissa maissa EU:n lainsäädännön mukaisesti;

62. kehottaa komissiota parantamaan edelleen viestintää hlbtiq+-henkilöiden tasa-arvon edistämistä koskevista rahoitusmahdollisuuksista erityisesti niissä jäsenvaltioissa, joissa tasa-arvo on kokenut takaiskuja;

63. kehottaa komissiota varmistamaan, että jäsenvaltiot hallinnoivat EU:n varoja perusoikeuskirjan mukaisesti, myös syrjimättömyyttä koskevan oikeuden mukaisesti, kuten yhteisistä säännöksistä annetussa asetuksessa ([12]) edellytetään horisontaalisen mahdollistavan edellytyksen nojalla; korostaa, että komissio ei voi korvata menoja ennen kuin sovellettavat mahdollistavat edellytykset täyttyvät;

64. kehottaa EU:ta puuttumaan edelleen hlbtiq+-henkilöiden ihmisoikeuksien puolustajien leimaamiseen ja häirintään ja edistämään ihmisoikeuksien puolustajien suojelua kolmansissa maissa; kehottaa EU:ta ulottamaan tällaisen mekanismin koskemaan ihmisoikeuksien puolustajia EU:ssa, jotta hlbtiq+-henkilöiden ihmisoikeuksien puolustajia voidaan suojella jäsenvaltioissa;

65. kehottaa EU:ta ulottamaan tällaisen suojelun koskemaan ihmisoikeuksien puolustajia EU:n jäsenvaltioissa;

66. kehottaa komissiota tehostamaan SOGIESC-syihin perustuvaa syrjintää koskevien tietojen keruuta ja käyttämään tällaisia tietoja hlbtiq+-henkilöille räätälöityjen osallistavien julkisten politiikkatoimien laatimiseen sekä tukemaan jäsenvaltioita tällaisten tietojen käytössä;

67. kehottaa kaikkia jäsenvaltioita arvioimaan itse edistymistään hlbtiq-strategian täytäntöönpanossa ja jakamaan tulokset komission ja parlamentin kanssa;

68. kehottaa kaikkia jäsenvaltioita hyväksymään kansalliset hlbtiq+-toimintasuunnitelmat ja -strategiat vuoteen 2025 mennessä;

69. kehottaa komissiota laatimaan uuden hlbtiq+-henkilöiden tasa-arvoa koskevan strategian vuosiksi 2025–2030 tavalla, joka perustuu vahvoihin sitoumuksiin ja jossa otetaan huomioon perusoikeuskirja sekä parlamentin, kansalaisyhteiskunnan järjestöjen ja hlbtiq+-henkilöiden kehotukset ja odotukset Euroopassa ja kaikkialla maailmassa; pyytää komissiota tiedottamaan seuraavan hlbtiq+-henkilöiden tasa-arvoa koskevan strategian aikataulusta ennen vuoden 2024 Euroopan parlamentin vaaleja;

70. kehottaa komissiota varmistamaan, että seuraavaa hlbtiq+-henkilöiden tasa-arvoa koskevaa strategiaa ohjaa vahvempi väline, johon on liitetty tavoitteellinen täytäntöönpanosuunnitelma, vahva valtavirtaistamisrakenne, jolla varmistetaan, että hlbtiq+-henkilöiden oikeudet valtavirtaistetaan kaikkiin EU:n toimintapolitiikkoihin, mukaan lukien kaikki seksuaaliseen suuntautumiseen, sukupuoli-identiteettiin, sukupuolen ilmaisuun ja sukupuolitettuihin kehon piirteisiin liittyvät perusteet, sekä resurssien kohdentaminen, sekä sisällyttämään siihen aikataulun ja välitavoitteet, joilla varmistetaan seuranta-, arviointi-, vastuuvelvollisuus- ja oppimisprosessit, mukaan lukien hlbtiq+-järjestöjen kuuleminen; kehottaa myös komissiota kiinnittämään erityistä huomiota haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin, kuten hlbtiq+-lapsiin ja -nuoriin;

71. kehottaa komissiota varmistamaan tasa-arvo- ja monimuotoisuusasioista vastaavan komission jäsenen vastuualueen seuraavalla vaalikaudella;

([12]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1060, annettu 24. kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159).

72. kannustaa perustamaan komissioon hlbtiq+-henkilöiden oikeuksien koordinaattorin toimen;

°
° °

73. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle, jäsenvaltioiden ja ehdokasmaiden hallituksille ja parlamenteille sekä jäsenvaltioiden ja ehdokasmaiden valtiotasoa alemmille kansanedustuslaitoksille ja paikallisviranomaisille.